Maa- ja metsätalousministeriö Neuvostoraportti EU/12/2023-MMM-22

Uusitalo Laura, Valonen Kari, Hörman Ari, Kallio Matias, Kytölä Tapio

28.4.2023

Maatalous- ja kalastusneuvoston 25.4.2023 neuvostoraportti

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 25.4.2023

Maatalous- ja kalastusneuvosto järjestettiin Brysselissä 25.4.2022. Kokouksessa Suomea edusti maa- ja metsätalousministeri Antti Kurvinen.

Maatalous- ja kalastusneuvosto keskusteli hiilenpoistoja koskevan unionin sertifiointikehyksen perustamisesta annetun asetusehdotuksen maatalous- ja metsänäkökohdista. Keskustelussa jäsenvaltiot peräänkuuluttivat selkeää järjestelmää, joka tarjoaa kannustimia maataloustuottajille ja metsänomistajille. Jäsenvaltioiden alueelliset erityispiirteet pitää ottaa huomioon ja järjestelmä ei saa haitata elintarviketuotantoa ja materiaalien saatavuutta.

Keskustelussa maatalouden markkinatilanteesta valtaosa jäsenvaltioista suhtautui kriittisesti EU:n Ukrainan rajalla sijaitsevien jäsenvaltioiden asettamiin yksipuolisiin tuontirajoitteisiin. Jäsenvaltiot toivoivat komissiolta yhtenäistä EU-tason ratkaisua solidaarisuuskaistojen vahvistamiseen ja ukrainalaisen viljan tuonnin aiheuttamiin markkinahäiriöihin. Jäsenvaltiot kertoivat myös kansallisista markkinaongelmista ja vaativat niiden huomioimista kriisitoimissa. Maatalouskomissaari Wojcieckowski kertoi komission suunnittelemasta toimenpidepaketista, joka sisältäisi maatalousvaruksesta jaettavan kriisituen viidelle rajavaltiolle, solidaarisuuskaistojen vahvistamisen sekä maissin, vehnän, auringonkukkaöljyn- ja siementen sekä rapsin väliaikaisen tuontikiellon EU:n ja Ukrainan välisessä maatalouskaupassa, mikä mahdollistaisi kuitenkin kauttakulun.

Kokous hyväksyi neuvoston päätelmät biotaloudesta. Jäsenvaltiot odottavat seuraavan komission päivittävän EU:n biotalousstrategian ja jo sitä ennen raportoivan biotalouden etenemisestä vuosittain.

Ministerit keskustelivat myös yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) toimeenpanon tilanteesta. Keskustelussa usea jäsenvaltio totesi, että yksinkertaistaminen jäi uudistuksessa paitsioon. Toimeenpanosta on tullut aiempaa monimutkaisempaa eivätkä YMP:n strategiasuunnitelmat ole luonteeltaan strategisia asiakirjoja, vaan hyvin yksityiskohtaisia dokumentteja. Jäsenvaltiot peräänkuuluttivat sitä, että tulevaisuudessa niille annettaisiin enemmän joustavuutta päättää tukijärjestelmien yksityiskohdista kansallisten olosuhteiden ja tilanteiden perusteella.

Muissa asioissa komissio esitteli tutkimuksen selkärangattomista torjuntaeliöistä EU:ssa, Tanska otti esiin uusien ja alhaisempien enimmäismäärien vahvistamisen elintarvikkeissa oleville PFAS-aineille, Latvia esitti

huolia kasvinsuojeluaineiden kestävää käyttöä koskevan lainsäädäntöehdotuksen vaikutuksesta kasvinterveyden tilaan ja Slovenia otti esiin hunajan alkuperämerkinnät.

Seuraava maatalous- ja kalastusneuvosto pidetään 30.5.2023 Brysselissä.

1. Esityslistan hyväksyminen (8261/23)

Esityslista hyväksyttiin asiakirjan 8261/23 mukaisena.

2. A-kohtien hyväksyminen

a) Muiden kuin lainsäädäntökohtien luettelo (8263/23)

A-kohdat hyväksyttiin asiakirjan 8263/23 mukaisesti.

b) Lainsäädäntöasioiden luettelo (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely) (8264/23)

A-kohdat hyväksyttiin asiakirjan 8264/23 mukaisesti.

<u>Lainsäädäntökäsittelyt</u>
(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

3. Asetus hiilipoistumien sertifioinnista: maa- ja metsätalousnäkökohdat (7896/23, 15557/22 + ADD 1-2) (Uusitalo)
Komission tiedotusasia
Periaatekeskustelu

Puheenjohtaja alusti keskustelua, että ehdotus on tärkeää ilmastotavoitteiden ja kiertotalouden kannalta. Tarkoitus on saada aikaan läpinäkyvä ja luotettava sertifiointikehys, jolla kasvatetaan hiilen varastointia EU:ssa. Neuvoston päätelmissä viime vuonna todettiin, että ehdotuksen pitäisi luoda kannustimia arvokkaille ja kestäville tavoille varastoida hiiltä maa- ja metsätaloudessa. Ympäristöneuvoston suuntaa antava keskustelu oli maaliskuussa. Puheenjohtaja oli esittänyt kysymyksen ministereille:

> ”Mitkä näkökohdat ovat tulevan sertifiointikehyksen kannalta tärkeimpiä, jotta voidaan tuottaa pitkän aikavälin ilmastohyötyjä ja samalla luoda mahdollisuuksia edistää innovointia ja parantaa kilpailukykyä EU:n maa- ja metsätalousalalla?”

Komissaari Kyriakides totesi, että jotta päästään ilmastoneutraaliustavoitteeseen vuoteen 2050 mennessä, tarvitaan huomattavia päästöleikkauksia. On mahdotonta leikata päästöjä kokonaan, joten pitää myös poistaa hiiltä. Ilmakehästä voi poistaa ja varastoida hiiltä kolmella tavalla ja maataloussektorilla voi olla merkittävä rooli kaikissa niissä. Ensimmäisenä on hiiliviljely, joka kattaa toimet, jotka lisäävät hiilensidontaa maaperässä ja metsissä esim. peltometsäviljelyssä, paremmassa maankäytössä ja turvemaiden ennallistamisessa. Hiiliviljelytoimien lisääminen on tärkeää, että päästään EU:n kunnianhimoiseen tavoitteeseen myös LULUCF sektorilla. Toisena on hiilen varastointi tuotteisiin. Tässä kategoriassa kyse on puuhun varastoidusta hiilestä ja tässä katetaan myös puupohjaiset rakennusmateriaalit. Kolmantena on hiilen pysyväisvarastointi. Tässä katetaan teollinen toiminta, jossa sidotaan ja varastoidaan hiiltä. Otetaan huomioon uusiutuvan energian hiilidioksidin talteenotto ja varastointi (BECCS) ja hiilidioksidin talteenotto suoraan ilmasta ja sen varastointi (DACCS).

Komissaari jatkoi, että EU:ssa komissio on ehdottanut vapaaehtoista sertifiointikehystä, jolla luotettavalla tavalla valvotaan, raportoidaan ja tarkistetaan korkeatasoisia hiilenpoistoja ilmakehästä. Lisäksi voidaan pyrkiä uusiin tulonlähteisiin maanviljelijöille ja metsäomistajille, kun he pystyvät sitomaan hiiltä. Näin parannetaan maaseudun elinmahdollisuuksia. Nämä toimet ovat hyviä myös luonnon ja elintarviketuotannon kestävyyden kannalta. Ehdotus edellyttää sitä, että hiiliviljelyllä on neutraali tai myönteinen vaikutus muihin ympäristötavoitteisiin ja tässä ehdotuksessa rohkaistaan hiiliviljelyyn niin, että saadaan ympäristöllistä sivuhyötyä: edistetään biologista monimuotoisuuta ja ekosysteemipalveluja. Elintarviketuotanto on viljelijöillä tärkeimpänä asiana. Hiiliviljely parantaa maataloussektorin resilienssiä.

Komissaari jatkoi, että yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) julkista rahoitusta voidaan käyttää niin, että edistetään hiiliviljelyä. Tuella voidaan kattaa valmistelevat investoinnit ja lisäkustannukset, joita tulee valvonnasta, raportoinnista ja verifioinnista. Tuetaan myös neuvontapalveluita, yhteistyötä, rahoitetaan innovatiivisia projekteja, joissa viljelijät ovat mukana pilottijärjestelmissä sekä tarjotaan työvälineitä, joilla voidaan edistää hiiliviljelyn tehokkuutta. Kun asetus tulee voimaan, siinä on EU-tason laatukriteerit ja verifiointisäännöt, joita otetaan käyttöön ja rinnalle tulee teknistä sertifiointimetodologiaa, jota komissio antaa delegoiduilla säädöksillä. Komissio on perustanut asiantuntijaryhmän hiilenpoistoja varten, jonka ensimmäinen kokous oli 7.3.2023.

Jäsenvaltiot pitivät ehdotusta tervetulleena ja tukivat sen tavoitteita. Hiilenpoistojen sertifiointikehys on tärkeä väline, kun pyritään EU:n ilmastoneutraaliustavoitteeseen. Jäsenvaltiot kannattivat, että sertifiointikehys on vapaaehtoinen. Jäsenvaltiot halusivat, että sertifiointikehys on selkeä ja yksinkertainen ja siinä ei saisi olla liikaa hallinollista taakkaa, jotta viljelijät ja etenkin pienet tilat pystyvät osallistumaan siihen. Haluttiin myös, että järjestelmässä on tiukat kriteerit, jotta vältetään viherpesua. Järjestelmän olisi myös oltava houkutteleva ja luotava kannustimia ja uusia tulonlähteitä maataloustuottajille ja metsänomistajalle. Täytyy lisätä maa- ja metsätalouden kilpailukykyä. Lisäksi täytyy ottaa huomioon alueelliset erityispiirteet. Jäsenvaltiot myös painottivat, että elintarviketuotanto on viljelijöiden päätehtävä ja puuntuotanto metsänomistajien, joten sertifiointijärjestelmä ei saa haitata elintarvikehuoltoa ja materiaalien saatavuutta. Jäsenvaltiot pohtivat myös, mistä saadaan lisärahoitus toimiin. Jäsenvaltioita mietitytti myös asetusehdotuksen suhde toisiin meneillään oleviin asetusehdotuksiin ja olemassa oleviin politiikoihin, kuten yhteiseen maatalouspolitiikkaan; jos joku toimi on jo rahoitettu YMP:stä, katsotaanko ne hiilisertifioinnissa lisäisiksi? Jäsenvaltiot olivat sitä mieltä, että jo tehdyt maanviljelijöiden toimet täytyy ottaa huomioon. Osa jäsenvaltioista myös pohti, miten muita kasvihuonekaasupäästöjä voisi ottaa järjestelmässä huomioon. Joukko jäsenvaltioita totesi, että päästöjen vähentäminen on tärkeintä ja että hiilen sitomisella ei saa aiheuttaa lipsumista päästövähennyksistä. Muutama jäsenvaltio totesi, että ei saa tulla päästöjen kaksoislaskentaa.

Suomi totesi, että vapaaehtoisia ilmastotekoja tarvitaan. On tärkeää luoda hiilenpoistojen kehikko niitä kannustavaksi. Fossiilisten päästöjen vähennystoimet ovat ensisijainen ilmastonmuutoksen hillinnän toimi. Vapaaehtoisia hiilenpoistoja ja niiden kannustimia ei tule käyttää korvaamaan fossiilisten päästöjen vähennystoimia. Hiilisertifikaattien käyttötarkoitusta ja käyttöönoton aikataulua olisi hyvä selkeyttää, jotta voimme tehdä hyviä linjauksia jo nyt pöydällä olevan asetusehdotuksen sisältöön. Suomelle on tärkeää, että ilmastoyksiköt olisivat pääasiassa käytettävissä jäsenvaltioiden velvoitteiden ja tavoitteiden saavuttamiseen. Kuten esimerkiksi juuri valmiiksi neuvotellun maankäyttöä, maankäytön muutosta ja metsätaloussektoria koskevan LULUCF-asetuksen tavoitteiden saavuttamiseen. Suomi näkisi hyvänä, että voisimme työstää asetusta pidemmälle niin, että tarve delegoiduille säädöksille vähenee ja vapaaehtoisten toimien edellytykset olisivat paremmin tiedossa. Ilmastotekoja tulisi tehdä nyt, eikä vasta sitten kun alempien asteiden säädösten detaljit selviävät. Laatukriteerit ilmastoyksiköille on luotava riittävällä tasolla toimijoiden ilmastotekojen ja markkinoiden luotettavuuden tukemiseksi. Lisäksi Suomi kysyi komissiolta, minkälaisilla maatalouden toimilla on mahdollista saada aikaisiksi erityisesti lisäisiä ja pysyviä hiiliyksiköitä ja totesi, että näitä rajapintoja niin YMP:hen kuin muuhunkin lainsäädäntöön tulee tarkastella tarkemmin.

Komissaari kiitti puheenjohtajaa, että se on vienyt eteenpäin ehdotuksen käsittelyä. Hyvä, että jäsenvaltiot ilmaisivat yleistä tukea EU:n laajuiselle hiilen sertifiointikehykselle. Komissaari totesi ymmärtävänsä, että jatkokeskustelua tarvitaan, esim. soveltamisalasta, yhteyksistä muihin EU-politiikoihin ja

tarpeesta vähentää hallinnollista taakkaa. Lisäksi rahoitus herätti kysymyksiä. Komissio ei näe kaksoislaskennan vaaraa. YMP:tä käytetään pääasiassa sellaisen toiminnan tukemiseen, jolla on monia hyötyjä mukaan lukien ruontuotanto. Jäsenvaltiot voivat perustaa kannustinjärjestelmän kannustamaan viljelijöitä ottamaan käyttöön tiettyjä hiiliviljelytoimia. EU:n sertifiointikehys voi olla tukena. Ehdotus ottaa huomioon eri EU:n lainsäädäntöehdotukset: vihreät väittämät, LULUCF-tavoitteet ja sen, mitä rahoitusta tulee YMP:stä. Tämä prosessi on lisäpanos poliittisen keskusteluun EU:n vuoden 2040 ilmastotavoitteista ja mahdolliseen tulevaan hiilenpoistojen sisällyttämiseen EU:n ilmastokehykseen.

Komissaari jatkoi, että ehdotuksessa halutaan minimoida hallinnollinen taakka maankäyttäjille ja lisäksi täytyy kompensoida niitä, jotka ovat jo tehneet toimia. Lisäksi komission on tarkoitus taata maankäyttäjille standardisoitu perustaso. Se helpottaa hiilenpoistojen mittaamista. Lisäksi ehdotus mahdollistaa ryhmäsertifikaatit, jotka vähentävät hallinnollisia kustannuksia. Haasteena on, että pitää pystyä luomaan yleinen ja joustava EU:n sertifiointikehys. Samalla pitää mahdollistaa asteittainen kehittäminen sertifikaattimetodologioissa. Niiden pitää olla räätälöityjä ja ottaa huomioon jäsenvaltioiden erityispiirteet. Komissio odottaa innolla ehdotuksen sujuvaa edistymistä Ruotsin kaudella.

Muut kuin lainsäädäntöasiat

4. Markkinatilanne erityisesti Ukrainaan kohdistetun hyökkäyksen jälkeen (8402/23) (Kallio)
Komission ja jäsenvaltioiden tiedotusasia
Keskustelu

Ukrainan maatalousministeri Mykola Solskyi avasi jäsenvaltioille Ukrainan maatalouden tilannetta Venäjän hyökkäyssodan sävyttämässä tilanteessa etäyhteyden kautta. Maatalous on tärkein vientiala Ukrainalle, ja se toivoo EU:lta ymmärrystä, jotta maataloustuotantoa ja vientiä voidaan jatkaa. *Viljelyä jatketaan, vaikka pommit lentävät ja pelloilta joudutaan raivaamaan miinoja, eikä 90 prosenttia viljelijöistä saa sotataloudessa tuotannostaan tuloja*. Solskyi vakuutti ymmärrystä löytyvän myös EU-rajanaapureiden viljelijöiden vaikeaa tilannetta kohtaan, kun hinnat ovat laskeneet korostaen, että samalla EU myös tarvitsee ukrainalaisia maataloustuotteita. Ministeri kuvasi viennin muutoksia. Monen tuotteen, kuten auringonkukkaöljyn ja soijapavun kohdalla vienti on noussut, kun taas esimerkiksi siementen kohdalla vienti on vähentynyt.

Ukrainan puheenvuorossa korostui, että EU hyötyy sen kanssa käytävästä maatalouskaupasta ja myös tarvitsee ukrainalaisia maataloustuotteita, kuten maissia, soijaa ja vehnää, mitä Ukraina on sitoutunut toimittamaan. Ministeri painotti, että vienti on ollut erityisen hyödyllistä Puolalle ja viennin yleisesti vahvistavan EU:n elintarviketuotannon kilpailukykyä. Ukrainan ministerin mukaan kannattavuusongelmissa ei ole kyse vain ukrainalaisista maataloustuotteista vaan siitä, että myös globaalisti maataloustuotteiden hinnat ovat laskeneet erityisesti Brasilian korkean satovuoden takia. Pitääkö sulkea ovet myös tältä tuonnilta? Kyse on ruokaturvasta, ministeri linjasi nostaen viennin merkityksen kuivuudesta kärsivälle Espanjalle erityisesti karjankasvatuksen kannalta. Ukrainan mukaan Venäjä voi hyötyä käynnissä olevasta kriisitilanteesta ja vakuutti, että Venäjä pyrkii vaikuttamaan asiaan Mustanmeren vilja-aloitteen neuvotteluissa.

Ministeri kertoi Ukrainan voivan tukea ehdotusta rajavaltioille maksettavasta tuesta, minkä avulla viljan hinta voitaisiin saada normaalille tasolle ja viljelijöiden ahdinko helpottaisi. Hän korosti, että jos EU antaa mahdollisuuden hankkia Ukrainalle maatalousviennin kautta tuloja, sitä vähemmän se tarvitsee muuta taloudellista tukea. Ukrainan ministeri toivoi, että käynnissä olevaan vaikeaan markkinatilanteeseen löydetään tasapainoinen ratkaisu.

Maatalousomissaari Janus Wojciechowski kiitti Ukrainan maatalousministeriä osallistumisesta keskusteluun ja totesi kriisin koettelevan EU:n maatalousmarkkinoita, solidaarisuutta ja yhteisiä eurooppalaisia periaatteita. Komissaari korosti, että kriisi ja myös maatalousmarkkinoiden turbulenssi johtuu Venäjästä ja sen aloittamasta hyökkäyssodasta ja mm. viljan viennin estämisestä. Komissio haluaa tukea Ukrainaa ja sen maataloustuotantoa, joka hyödyttää koko maailmaa, ja on Ukrainan talouden *elämänlanka*.

EU:n maatalousministerien keskustelun avauspuheenvuorossa maatalouskomissaari väläytti komission suunnitelmia toimenpidepaketista, joka sisältäisi viiden rajavaltion 100 miljoonan euron kriisituen EU:n maatalousvarauksesta ja solidaarisuuskäytävien vahvistamisen lisäksi myös kaupan rajoitustoimia EU:n ja Ukrainan välisessä maatalouskaupassa suojalausekkeiden kautta vakuuttaen kuitenkin EU:n solidaarisuutta Ukrainaa kohtaan. Maatalouskomissaarin mukaan solidaarisuuskaistoja pitkin maailmanmarkkinoille tarkoitettu vilja on jäänyt erityisesti EU:n viiden rajavaltion markkinoille, mikä on aiheuttanut logistisia vaikutuksia ja taloudellisia tappioita viljelijöille, jotka protestoivat laajasti. Maatalouskomissaari luetteli ongelmia: kasvanut tuonti painaa hinnat alas, viljelijät eivät saa tuotteita myydyksi, varastot ovat täynnä, viljelijöillä ei ole pääomaa investointeihin, kuljetuskustannukset nousevat, selittäen näin tiettyjen jäsenvaltioiden asettamia yksipuolisia kaupan rajoitustoimia. Wojciechowskin mukaan tarvitaan EU:n laajuinen ratkaisu, joka tehdään vuoropuhelussa Ukrainan kanssa. Komissaari korosti, että toimia on valmisteltu komission puheenjohtajan, kauppakomissaarin ja viiden jäsenvaltion pääministerin kirjeenvaihdon myötävaikutuksella.

Wojchiehowski esitteli ajatuksen komission toimenpidepaketista, joka sisältäisi kolme kohtaa, sillä ehdolla, että kyseiset jäsenvaltiot luopuvat yksipuolisista kauppaa rajoittavista toimista.

1. ATM (autonomous trade measures, väliaikaiset yksipuoliset kauppatoimenpiteet) asetuksen hyödyntäminen siten, että komissio ryhtyy suojalausekkeiden perusteella tilapäisiin EU:n ja Ukrainan välistä kauppaa rajoittaviin toimenpiteisiin rajoittaen rapsin, auringonkukkaöljyn, auringonkukan siementen, maissin ja vehnän osalta tuontia aluksi 5.6. saakka ja sen jälkeen mahdollisesti vuoden 2023 loppuun saakka. Komissio aloittaisi myös markkinahäiriöselvityksen siipikarjanlihan osalta.

2. 100 miljoonan euron tukipaketti viidelle Ukrainan rajavaltiolle, jota voisi täydentää kansallisella lisätuella.

3. Toimenpidepaketti solidaarisuuskaistojen vahvistamiseksi, johon sisältyisi tavoite logististen kustannusten alentamisesta, infran parantaminen satamissa sekä Mustanmeren vilja-aloitteen jatkon tukeminen.

Puheenjohtajan ehdotuksesta jäsenvaltiot keskustelivat markkinakeskustelun yhdellä kierroksella, jossa samalla käsiteltiin muiden asioiden alla käsiteltäviä asiakohtia.

Ukrainan rajalla sijaitsevat jäsenvaltiot perustelivat asettamiaan kaupparajoituksia sekä peräänkuuluttivat komissiolta EU:n laajuisia rakenteellisia ratkaisuja. Maataloustuotteiden vienti on solidaarisuuskaistojen toimimattomuuden vuoksi moninkertaistunut, mikä on painanut tuottajahintoja alas. Viljelijöiden vaikeasta tilanteesta ja laajoista protesteista kerrottiin. Asetettuja yksipuolisia kaupan rajoitustoimia kuvattiin välttämättömiksi ja väliaikaisiksi, joita ei ole tehty ukrainalaisia viljelijöitä vastaan vaan oman alueen tuottajien tukemiseksi. Päävaatimuksena oli väliaikainen maataloustuotteiden kauppaa rajoittava mekanismi ja EU:n kriisivarauksen käyttö, joiden valmistelusta kyseiset jäsenvaltiot kiittivät komissiota. Kaksi jäsenvaltiota vaati näiden toimien ulottamista vuoden loppuun saakka, ja sama ajatus nousi myöhemmin myös maatalouskomissaarin vastauskommentissa. Maataloustuotteiden kauttakulku voisi edelleen jatkua. Kaikki kyseiset jäsenvaltiot vakuuttivat tukea ja solidaarisuutta Ukrainalle sekä tuomitsivat Venäjän toimet.

Ukrainan rajalla sijaitsevat jäsenvaltiot ehdottivat myös omia pidemmän aikavälin ratkaisujaan. Ehdotettiin komissiota käynnistämään yhteistyö maailman ruokaohjelman kanssa siten, että sen puitteissa ostettaisiin Ukrainan viljaa, mikä vähentäisi markkinapaineita. Rahoitus jäi ehdotuksessa avoimeksi – komissaari totesi, sen olevan kallis järjestely. Yleisesti vakuutettiin Ukrainasta tuotavien tuotteiden luovan markkinamuutoksia myös laajemmalle Eurooppaan, kun varastot täyttyvät ja hinnat laskevat, ja muutosten vaikutuksia kuvattiin pitkäaikaisiksi. Rahoitusta sopeutumiseen vaadittiin myös YMP:n ulkopuolelta mitä perusteltiin sillä, että kriisi johtuu kauppakysymyksistä ja logistiikasta eikä niinkään maataloudesta.

Valtaosa muista EU:n jäsenvaltioista kritisoivat Ukrainan rajalla sijaitsevien jäsenvaltioiden yksipuolisia kaupparajoituksia ja vaativat EU:lta yhtenäisyyttä sekä tukea Ukrainalle. Tilanteen geopoliittista

ulottuvuutta korostettiin ja Venäjän todettiin voivan käyttää Mustanmeren viljasopimusta sitä voimakkaampana painostuskeinona, mitä hajanaisempi EU on ja mitä huonommin solidaarisuuskaistat toimivat. Ukrainan todettiin olevan riippuvainen maataloustuotteiden viennistä, missä EU:n on tarjottava apua. Komissiolta vaadittiin tiukempaa institutionaalista otetta yhteisten sääntöjen rikkomisen kohdalla. Suomi totesi EU:n rivien rakoilemisen hyödyttävän Venäjän narratiivia sodassa. Monet jäsenvaltiot viittasivat samaan huolenaiheeseen. Kriisi ei saa synnyttää eripuraa myöskään EU:n ja Ukrainan välille. Komission työskentelytapa ja reagoinnin hitaus kriisin hoitamisessa sai osakseen kritiikkiä erityisesti Ukrainan rajavaltioilta. Yleisesti jäsenvaltiot pitivät tärkeänä, että kauppaa voidaan jatkossakin käydä Ukrainan kanssa, ja että solidaarisuuskaistat saadaan toimimaan paremmin, mikä on tärkeää myös globaalin ruokaturvan kannalta.

Rajavaltioiden vaikea markkinatilanne sai osakseen myös ymmärrystä ja yleisesti komissiolta toivottiin nopeaa yhtenäistä ratkaisua, joka huomioi sisämarkkinat kokonaisuutena. Mahdollisten autonomisten kauppatoimien piiriin kuuluvien tuotteiden listan määrittämistä pidettiin merkittävänä kysymyksenä, jonka vaikutukset pitäisi arvioida kaikkien jäsenvaltioiden kannalta. Kriisirahoitukselle vaadittiin objektiivisia kriteerejä. Lupamenettelyjen vauhdittamista sekä logistiikka- ja infrastruktuurin vahvistamista vaadittiin.

Useat jäsenvaltiot kertoivat myös omista markkinaongelmistaan ja vaativat niiden huomioimista komission suunnittelemissa markkinatoimenpiteissä. Puheenvuoroissa nousi esiin, että ukrainalaisten maataloustuotteiden lisääntyneen viennin vaikutukset heijastuvat sisämarkkinoilla myös muualle kuin rajavaltioihin. Baltian suunnalla erityisesti maidontuotannon kannattavuuden heikentyminen inflaation ja tuotantokustannusten nousun sekä hintojen laskun seurauksena nostettiin vakavana huolena, joiden ratkaisuun kansalliset ratkaisut eivät riitä. Etelä-Euroopassa kuivuus on jo toista vuotta paha ongelma, joka uhkaa laskea satotasoja merkittävästi, mikä lisää myös ukrainalaisen viljan kysyntää. Kriisitoimissa vaadittiin eri tuotantosuuntien huomioimista.

Maatalouskomissaari totesi vastauksessaan, että yksipuoliset kaupan rajoitustoimet eivät ole oikea ratkaisu, mutta kertoi huomion kriisin hoitamisessa siirtyvän nyt komission seuraavaan toimenpidepakettiin, joka olisi EU-tason ratkaisu. Maatalouskomissaari korosti, että komissio on hoitanut kriisiä ripeästi nostaen esille aiemman kolmelle jäsenvaltiolle suunnatun 56 miljoonan kriisipaketin. Maatalouskomissaarin mukaan komissio ei tule pitäytymään ATM-säädöksen 4 artiklan rajoitetussa tulkinnassa, vaan tulee ehdottamaan EU:n laajuista tuontikieltoa viidelle tuotteelle. Maatalouskomissaari perusteli näiden tuotteiden (vehnän, maissin, auringonkukkaöljyn, auringonkukan siementen ja rapsin) valintaa rajoitusten piiriin sillä, että ne vastaavat 90 prosenttia Ukrainan viennistä EU:hun ja noin 10 miljardin euron taloudellista vaikutusta. Maatalouskomissaari totesi, että tässä vaiheessa toimet voidaan asettaa vain 5. kesäkuuta saakka, mutta myöhemmin uuden säädöksen alla niiden harkitsemista loppuvuoteen voidaan harkita. Maatalouskomissaari totesi, että keskustelut kauppakomissaarin kanssa jatkuvat edelleen. Maatalouskomissaarin mukaan solidaarisuuskaistojen toimeenpano on jäsenvaltioiden viranomaisten vastuulla, esimerkiksi poliisi- ja veroviranomaisten toiminta on jäsenvaltioiden vastuulla. Maatalouskomissaarin mukaan autonomisia kauppamyönnytyksiä koskeva päätös tulee COREPER:in agendalle.

Maatalouskomissaari totesi yksimielisyyden vallitsevan siitä, että Venäjä on syyllinen sotaan ja markkinatilanteeseen. Ennen sotaa EU kävi avointa kauppaa rapsin ja maissin kohdalla Ukrainan kanssa (assosiaatiosopimus) ja tuonti oli vähäistä, sillä hinnat EU:n kanssa olivat samankaltaisia. Sota on muuttanut markkinoita. Maatalouskomissaari totesi myös, että toisen (100 miljoonaa euroa) kriisipaketin jälkeenkin maatalousvarauksessa on edelleen 250 miljoonaa euroa käytössä muiden kriisien hoitamiseen, mitä komissio jatkuvasti arvioi. Maatalouskomissaari kertoi keskustelleensa maailman ruokaohjelman pääjohtajan kanssa ja piti sen myötä toteutettavaa ratakisua kiinnostavana, mutta kustannuksiltaan kalliina logististen haasteiden takia.

Puheenjohtaja totesi yhteenvedossaan, että sodassa olevan Ukrainan tukemisen pitää jatkua EU:n yhteisenä rintamana solidaarisesti, mikä kuultiin neuvostolta laajasti. Sisämarkkinoilla todettiin olevan ongelmia, joiden ratkaisu vaatii perinpohjaista analyysia sekä solidaarisuuskaistojen vahvistamista.

5. Päätelmät biotalouden tarjoamista mahdollisuuksista nykyisten haasteiden valossa erityisesti maaseutualueiden osalta (8194/23) (Kytölä)
Hyväksyminen

Neuvosto on valmistellut Ruotsin puheenjohtajakauden aikana päätelmät biotaloudesta, jotka neuvosto hyväksyi tässä kokouksessa yksimielisesti. Lähes kaikki jäsenvaltiot käyttivät puheenvuoron. Niissä kiiteltiin puheenjohtajavaltiota tasapainoisista päätelmistä samoin kuin Ruotsissa helmikuussa järjestetystä biotalouskonferenssista.

Puheenvuoroissa biotaloutta pidettiin tärkeänä, jotta vihreässä siirtymässä ja ilmastotavoitteissa voidaan päästä maaliin. Joitakin toiveita myös nousi, kuten valtiontukisääntöjen yksinkertaistaminen, paikallisten olosuhteiden huomioon ottaminen, biopohjaisten tuotteiden parempi vastaanotto markkinoilla sekä biotalouden esteiden poistaminen.

Usea jäsenvaltio nosti esille metsien merkityksen biotaloudessa. Itäisen Euroopan jäsenvaltiot muistuttivat Bioeast-aloitteesta, jonka pyrkimyksenä on edistää biotaloutta uudemmissa jäsenvaltioissa. Moni korosti myös sivuvirtojen ja jätteiden hyväksikäytön.

Ministeri Kurvinen totesi biotalouden ja siihen liittyvien arvoketjujen edistämisen olevan Suomelle hyvin tärkeää. Päätelmät korostavat tasapainoisesti tarvetta varmistaa kestävyyden kaikki kolme eri osa-aluetta uusiutuviin luonnonvaroihin liittyvissä politiikoissa sekä biotalouteen liittyvien EU-politiikkojen johdonmukaisuutta EU:ssa.

Suomessa on hyviä kokemuksia biotalouden mahdollisuuksien hyödyntämisessä vihreässä siirtymässä, esimerkiksi biopohjaisten akkujen raaka-aineiden valmistuksessa sekä akkujen kierrätyksestä saatavien raaka-aineiden hyödyntämisessä lannoitteiden valmistuksessa, Kurvinen kertoi. Tärkeää hänen mukaansa on, että EU:n ja sen jäsenvaltioiden biotalouksien kehittäminen jatkuu. Ministeri totesi odottavansa innokkaasti EU:n biotalousstrategian päivitystä lähivuosina ja siihen liittyviä valmisteluja, joihin Suomi osallistuu mielellään.

Komissaari Wojciechowski piti tärkeänä osallistavuutta ja oikeudenmukaisuutta niin, että viljelijät ja metsänomistajat saavat heille kuuluvan osan arvonlisästä. Komissaari toivoi, että biotalous saavuttaa kaikki unionin alueet niin, että paikallisista raaka-aineista saadaan tuotteita maailmanmarkkinoille.

Puheenjohtaja kiitti jäsenvaltioita tuesta. Hän kertoi jo odottavansa komissiolta ensimmäistä raporttia, joita komissiolta toivotaan vuosittain biotalouden edistymisestä.

6. YMP:n strategiasuunnitelmat – tilannekatsaus (8104/23) (Valonen)
Komission tiedotusasia
Keskustelu

Puheenjohtaja totesi, että uusi YMP on astunut voimaan 1.1.2023. Toimeenpano on kaikissa jäsenvaltioissa käynnissä. Puheenjohtajisto on arvioinut, että nyt on hyvä aika keskustella toimeenpanon tilanteesta ja esille nousseista haasteista.

Komissaari Wojciechowskin mukaan tukien hakeminen on jo käynnissä kaikissa jäsenvaltioissa. Jäsenvaltioiden kanssa oli hyvä yhteistyö suunnitelmien valmistelussa, toivottavasti myös toimeenpanossa. Tärkeää on hyvä kommunikaatio viljelijöiden kanssa, jotta he tietävät mikä on muuttunut ja miksi. YMP:n strategiasuunnitelmien seurantakomiteoissa on tärkeää varmistaa se, että kaikki intressitahot ovat tasapainoisesti edustettuna. Toimeenpanoa tulisi yrittää yksinkertaistaa ja jäsenvaltioiden oppia toistensa parhaista käytännöistä. Toimeenpanon arviointi komissiossa on myös koko ajan käynnissä ja vuoden lopulla tulee ensimmäinen raportti siitä, miten uutta YMP:tä on käytännössä sovellettu jäsenvaltioissa. Komissaari halusi tietää, näkevätkö jäsenvaltiot riskiä sille, että rahoitusta jää joihinkin toimenpiteisiin käyttämättä tai jotkut toimenpiteet (kuten ekojärjestelmät) eivät kiinnosta vilje-

lijöitä niin paljon kuin ennakoitiin. YMP:n strategiasuunnitelmien muuttaminen teknisesti tai sisällöllisesti voi tulla myös kyseeseen. Komissaari kehotti jäsenvaltioita olemaan muutoksista yhteydessä komission serviiseihin ja keskustelemaan asian heidän kanssaan mahdollisimman valmiiksi ennen virallisen muutosehdotuksen tekemistä.

Keskustelussa usea jäsenvaltio totesi, että yksinkertaistaminen jäi uudistuksessa paitsioon. Toimeenpanosta on tullut aiempaa monimutkaisempaa eivätkä YMP:n strategiasuunnitelmat ole luonteeltaan strategisia asiakirjoja, vaan hyvin yksityiskohtaisia dokumentteja. Monet jäsenvaltiot näkivät, että uudistusprosessin viivästymisen ja prosessin monimutkaisuuden takia kommunikaatio viljelijöille on tapahtunut liian myöhään. Erityisesti jäsenvaltioissa, joissa toimivaltaa on myös alueilla, toimeenpanosta on tullut hankalaa ja hajanaista. Toimeenpano on vienyt ennakoitua enemmän aikaa ja resursseja lähes kaikissa maissa.

Monissa maissa on käynnissä jo prosessi YMP:n strategiasuunnitelmien muuttamiseksi. Jäsenvaltiot totesivat, että tilanne EU:ssa ja maailmalla on muuttunut, mikä voi edellyttää myös YMP:n strategiasuunnitelmien muuttamista ja toivoivat komissiolta joustavuutta keskustelussa ja muutosten hyväksymisessä. Aikataulujen ei pitäisi venyä liiallisten konsultaatioiden tai kysymyskirjeiden johdosta. Jotkut jäsenvaltiot toivoivat mahdollisuutta useampaankin muutokseen, kuin mitä lainsäädäntö tällä hetkellä sallii.

Useissa puheenvuoroissa toivottiin komissiolta selkiyttäviä suuntaviivoja toimeenpanokysymyksistä, esimerkiksi valvontaan liittyen.

Useat jäsenvaltiot toivoivat jatkossa enemmän kansallista liikkumavaraa ja subsidiariteettia ja vähemmän sääntelyä EU-tasolla tai YMP:n strategiasuunnitelman tasolla. Yksi jäsenvaltio kommentoi, että valvontaa ja sanktioita pitää harmonisoida vielä lisää tasapuolisen pelikentän takaamiseksi.

Muutamat jäsenvaltiot totesivat, että esimerkiksi ekojärjestelmien hyväksikäyttö saattaa jäädä arvioitua pienemmäksi. Viljelijät eivät välttämättä tunne uusia järjestelmiä kunnolla ja toisaalta lisäkustannuksia pelätään. Viljelijöiltä onkin tullut kritiikkiä tiukempia ja vaativampia ympäristönormeja kohtaan.

Suomi totesi, että keskustelu on hyödyllinen seuraavaakin YMP:n uudistusta silmällä pitäen. Pitkästä ja monimutkaisesta neuvotteluprosessista johtuen tieto tukijärjestelmien sisällöstä tuli tuensaajille varsin myöhään. Toimeenpanoon jäänyt aika on osoittautumassa tiukaksi. Neuvotteluprosessia ja myös nykyisten suunnitelmien muuttamista tulee kehittää yksinkertaisemmaksi, selkeämmäksi ja hallinnollisesti tehokkaammaksi. YMP:n strategiasuunnitelmista tuli liian yksityiskohtaisia asiakirjoja. Suunnitelmien strateginen luonne on kadonnut monien yksityiskohtien alle. Yksinkertaistaminen unohtui neuvotteluiden loppuvaiheessa. Suomi toivoi lisää subsidiariteettia päättää tukijärjestelmien yksityiskohdista jäsenvaltioiden omien olosuhteiden ja tilanteiden perusteella. Suomen mukaan tukien maksu viljelijöille tulee uuden YMP:n myötä viivästymään siitä, mihin viljelijät ovat aiemmin tottuneet. Nykyisessä taloudellisessa tilanteessa tämä on iso haaste ja aiheuttaa huolta tuensaajien keskuudessa. Suomi toivoi komissiolta mahdollisimman suurta joustavuutta tukimaksujen toteutuksen osalta. Lisäksi ohjelmien muutokset pitäisi viedä läpi mahdollisimman joustavalla ja hallinnollisesti kevyellä tavalla.

Komission mukaan nyt toimeenpanossa oleva YMP:n uudistus oli isoin YMP:n muutos 30 vuoteen. Komissio on valmis tarkastelemaan jäsenvaltioiden pyyntöjä suunnitelmien muuttamiseksi mahdollisimman nopealla prosessilla. Komissio tunnustaa sen, että YMP:n strategiasuunnitelmista tuli pikemminkin operationaalisia kuin strategisia asiakirjoja. Komissio ymmärtää, että suunnitelmien muuttaminen on tarpeen muuttuneista olosuhteista johtuen. Ympäristökunnianhimon tasosta tulee pitää kuitenkin kiinni. Sääntöjen yksinkertaistaminen viljelijöiden eduksi olisi tervetullutta.

7. Muut asiat

a) Tutkimus selkärangattomien torjuntaeliöiden käyttöönottoon, tuotantoon, arviointiin, markkinoille saattamiseen ja käyttöön unionin alueella liittyvästä unionin tilanteesta ja siihen liittyvistä vaihtoehdoista (7882/23) (Hörman)
Komissio esittelee

Komissaari Kyriakides esitteli komission 21.12.2022 antaman tutkimuksen, jota neuvosto pyysi vuonna 2021 selkärangattomien torjuntaeliöiden (IBCA) käyttöönottoon, arviointiin, tuotantoon, markkinoille saattamiseen ja käyttöön unionin alueella liittyvästä unionin tilanteesta ja siihen liittyvistä vaihtoehdoista, ja ehdotuksen, mikäli se on tutkimustulosten pohjalta aiheellinen (neuvoston päätös (EU) 2021/1102).

Komissio kuvaa tutkimuksessa selkärangattomien torjuntaeliöiden sääntelyä ja markkinoita EU:ssa, mahdollisia ongelmakohtia, ajureita ja seurauksia sekä mahdollisesti kehitettäviä alueita sektorilla. Tutkimuksen mukaan selkärangattomien torjuntaeliöiden markkina-arvo Euroopassa vuonna 2020 oli 300-350 milj. euroa, joka on kolmannes alueen biologisen torjunnan markkinoista. Selkärangattomien torjuntaeliöiden markkinat ovat kaksinkertaistuneet vuosien 2016-2020 aikana. Tutkimuksen mukaan käyttökohteista oli 80 % kasvinhuoneissa tai vastaavissa ja 20 % avomaalla.

Tutkimuksen johtopäätöksenä oli, että komissio ei voi antaa säädösehdotusta, koska ei ollut selvää, toisiko EU:n mukaantulo lisäarvoa suhteessa kansalliseen sääntelyyn. Komissio vetosi ensisijaisesti vajavaiseen määrälliseen dataan selkärangattomien torjuntaeliöiden markkinoiden ja käytön osalta. Komission selvitys toteaa, että jäsenvaltioissa on hyvin erilainen lainsäädäntötilanne. Komissio esittää johtopäätöksissä myös toimia, joilla jäsenvaltiotasolla voidaan edistää torjuntaeliöiden hyväksyntää ja käyttöä. Tutkimus on esitelty jäsenvaltioiden asiantuntijoille kasvinterveyspäälliköiden neuvoston työryhmässä 2.-3.2.2023.

Useat jäsenvaltiot (yhteensä 20 jäsenvaltiota) pitivät puheenvuoron, joissa kiitettiin komissiota tutkimuksesta. Puheenvuoroissa todettiin, että jäsenvaltioiden välillä on merkittäviä eroja kansallisessa sääntelyssä, joissakin on tarkkaakin lainsäädäntöä ja joissakin ei ollenkaan. Pääsääntöisesti puheenvuoroissa oltiin samaa mieltä komission johtopäätösten kanssa, ettei EU-tason harmonisoituun lainsäädäntöön tällä hetkellä ole perusteita, vaan kehitetään kansallista säätelyä, jotka ottavat huomioon kansalliset olosuhteet. Tosin joissakin yksittäisissä puheenvuoroissa todettiin, että harmonisointi voisi olla hyödyllistä ja voisi estää päällekkäisyyksiä.

Puheenvuoroissa todettiin, että biologiset torjuntaeliöt voisivat tarjota vaihtoehtoja kemiallisille kasvinsuojeluaineille ja edistää siten kestävää kasvintuotantoa. Lisää tutkimusta tarvitaan. Joissakin yksittäisissä kommenteissa tosin muistutettiin, että pitää huomioida mahdolliset riskit mm biodiversiteetille.

Komissaari Kyriakides kiitti puheenvuoroista ja totesi, että olemassa olevia kansallisia järjestelyitä tehostamalla päästään eteenpäin, eikä komissio ole valmistelemassa uutta EU-tason lainsäädäntöä.

Puheenjohtaja totesi neuvoston saaneen tiedoksi komission esittämän asian ja kuulleensa siitä käydyn keskustelun.

b) Uusien ja alhaisempien enimmäismäärien vahvistaminen elintarvikkeissa oleville PFAS-aineille (8404/23) (Hörman)
Tanskan valtuuskunnan tiedotusasia Tšekin, Tanskan, Saksan ja Alankomaiden valtuuskuntien puolesta

Tanska ehdottaa tausta-asiakirjassa jäsenvaltioiden yhteistä lausumaa perfluorattujen alkyyliyhdisteiden (PFAS-yhdisteiden) elintarvikkeille annettujen raja-arvojen arvioimiseksi ja uusien raja-arvojen asettamiseksi. Lisäksi Tanska toivoo muiden jäsenvaltioiden tukea PFAS-yhdisteiden käyttökiellolle EU:ssa.

Tanska totesi, että PFAS-yhdisteet ovat yhä suurempi riski ihmisten terveydelle ja maataloussektorin pitää ottaa vastuu, koska elintarvikkeet ja juomavesi ovat tärkeimmät altistumisreitit. Tanska, Saksa, Alankomaat, Norja ja Ruotsi ovat ehdottaneet PFAS-yhdisteiden käyttökieltoa EU:n kemikaalilainsäädäntöön. Tämä on hyvin tärkeää, että PFAS-tasot eivät nouse ympäristössä ja että niitä ei olisi elintarvikkeissa. Joissakin ruoka-aineissa on raja-arvot ja niitä pitää alentaa edelleen niin paljon kuin mahdollista. Lisäksi tarvitaan analytiikan ja eri elintarvikkeiden sekä rehujen PFAS-tasojen selvittämistä.

Useat jäsenvaltiot (Tanskan lisäksi 11) pitivät puheenvuoron, joissa kiitettiin asian ottamista keskusteluun. Puheenvuoroissa todettiin, että selvityksiä PFAS-yhdisteiden pitoisuuksista eri elintarvikkeissa on tehty, mutta lisää tietoa tarvitaan. Lisäksi toivottiin analyysimenetelmien kehittämistä. Kun tietoa tulee lisää, voidaan harkita uusien tai laajempien raja-arvojen säätämistä.

Komissaari Kyriakides totesi, että ympäristössä esiintyvät vaaralliset kemikaalit antavat aiheen huoleen elintarvikkeiden turvallisuudesta. Komissio on antanut raja-arvot joidenkin elintarvikkeiden PFAS-pitoisuuksille. Komissio tekee tiivistä yhteistyötä Euroopan kemikaaliviraston ja elintarviketurvallisuusviranomaisen sekä referenssilaboratorion kanssa yhdisteiden monitoroinnissa sekä lisätoimien arvioinnissa.

Puheenjohtaja totesi neuvoston saaneen tiedoksi Tanskan ja jäsenvaltioryhmän esittämän asian ja kuulleensa siitä käydyn keskustelun.

c) Käsiteltävänä oleva säädösehdotus
(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

Kasvinsuojeluaineiden kestävää käyttöä koskevaan säädösehdotukseen ja asianmukaisen kasvien terveystilanteen säilyttämiseen EU:ssa liittyvät huolenaiheet (8119/23) (Hörman)
Latvian valtuuskunnan tiedotusasia Bulgarian, Tšekin, Unkarin, Latvian, Liettuan, Puolan, Romanian ja Slovakian valtuuskuntien puolesta

Latvia esitteli asiakohdassa kasvinsuojeluaineiden kestävää käyttöä koskevan (SUR) ehdotuksen säännösten, kuten sitovien kasvinsuojeluaineiden käytön vähennystavoitteiden ja kasvinsuojeluaineiden herkkien alueiden käyttökiellon vaikutuksia kasvinterveyslainsäädännön toimeenpanon toteuttamiseen. Latvian kokoamassa tausta-asiakirjassa tuodaan esille kasvinterveyden merkityksen kasvintuotantoon, metsiin ja yleisesti ympäristöön sekä biodiversiteettiin. Ilmastonmuutoksen ja kansainvälisen kaupan kasvamisen myötä kasvintuhoojien merkitys ja niiden aiheuttamat taloudelliset vahingot ovat entistä suuremmat. Kasvintuhoojien torjunnan yhtenä keinona on käyttää kasvinsuojeluaineita, joilla voidaan kasvintuhoojien torjumisen lisäksi vähentää sekä estää tehokkaasti kasvintuhoojien ja niiden vektorien leviämistä.

Uuden SUR-ehdotuksen tavoitteena on toimeenpanna Pellolta pöytään -strategian mukaisesti 50 %:n vähennys kasvinsuojeluaineiden käyttöön vuoteen 2023 mennessä. Lisäksi ehdotuksen mukaisilla herkillä alueilla kasvinsuojeluaineiden käyttö olisi täysin kiellettyä. Ehdotuksella on vaikutuksia myös vientiin, sillä vietävien tuotteiden tulisi täyttää kasvinterveysvaatimukset. Kansainvälisen kasvinsuojelun yleissopimuksen (IPPC) jäsenyys edellyttää jäsenvaltioiden toimenpiteitä kasvintuhoojien torjumiseksi ja leviämisen estämiseksi. Uusien tuhoojien osalta EU:n lainsäädäntö edellyttää nopeita ja tehokkaita torjuntatoimenpiteitä. Mikäli toimenpiteitä ei tehdä mahdollisimman nopeasti ja tehokkaasti, seurauksena on kasvintuhoojan leviäminen laajalle ja siten suuret taloudelliset tappiot.

Asetusehdotuksen sitovat vähennystavoitteet voivat vaikuttaa heikentävästi kasvinsuojeluainevalikoimaan. Mikäli herkillä alueilla vaaditaan hallinnollisesti raskas lupamenettely kasvinsuojeluaineiden käyttämiseen, niin silloin ei päästä nopeasti ja oikea-aikaisesti tekemään torjuntatoimenpiteitä. Jatkossakin on turvattava riittävästi erilaisia torjuntamenetelmiä (kasvinsuojeluaineet ja muut kasvinsuojelumenetelmät). Latvia toivoo lopuksi, että komissio kuulee esitetyt huolet ja on valmis järkeviin ratkaisuihin.

Lähes kaikki jäsenvaltiot (Latvian lisäksi 21) pitivät puheenvuoron, joissa kiitettiin tärkeän asian ottamista keskusteluun. Puheenvuoroissa tuettiin tausta-asiakirjassa esitettyjä huomioita ja huolia ja korostettiin kasvinterveyden turvaamisen tärkeyttä ja kriittistä merkitystä. Kasvinsuojeluaineita tarvitaan yhtenä tärkeänä työkaluna silloin, kun niille on perustelu ja välttämätön tarve. SUR-esityksen nähtiin osittain olevan ristiriidassa tämän kanssa, varsinkin sitovat kansalliset vähentämistavoitteet ja kasvinsuojeluaineiden käyttökielto herkillä alueilla. Lisäksi puheenvuorossa toivottiin vaihtoehtoisten menetelmien kehittämistä ja edistämistä.

Suomen puheenvuorossa kiitettiin erittäin tärkeän asian esille tuomisesta. Pellolta pöytään -strategian yleiset kasvinsuojeluaineiden käytön vähentämistavoitteet ovat EU-tasolla kannatettavia. Puheenvuorossa suhtauduttiin kuitenkin varauksella yksittäisen jäsenvaltion tasolla sitovina annettaviin vähentämistavoitteisiin, koska niissä ei huomioida muuttuvia kasvinterveyden tai kasvinsuojelun tarpeita ja tämä voi vaarantaa myös kasvintuotantoa. Kasvinsuojeluaineiden täyskielto ehdotuksen mukaisilla herkillä alueilla on myös ongelmallinen, koska se tarkoittaisi Suomessa nitraattiherkkänä maana lähes koko maata ja tällainen kielto ei ole tarkoituksenmukainen kasvintuotannonkaan kannalta. Kasvinsuojeluaineiden kestävän käytön asetusehdotus ei saa vaikeuttaa EU:n kasvinterveysasetuksen toimeenpanoa eikä vaikuttaa kielteisesti kasvintuotannon vientimahdollisuuksiin. Myös jatkossa täytyy olla mahdollista turvata hyvä kasvinterveystilanne ja kasvintuotannon edellytykset.

Komissaari Kyriakides kiitti Latviaa ja maaryhmää esille nostetusta tärkeästä asiasta ja totesi kuulleensa siitä esitetyt kommentit. Komissaari vakuutti olevansa jatkossakin valmis rakentaviin kompromisseihin. Komissio on valmis selvittämään, miten vakavien kasvintuhoojien torjunnassa voidaan varmistaa nopeat torjuntatoimet ja vähentää hallinnollista taakkaa. Kemiallisia kasvinsuojeluaineita voidaan käyttää silloin, kun on perusteltu tarve. Yleisellä tasolla on kuitenkin tarkoitus vähentää kasvinsuojeluaineiden käyttöä ja riskejä. Komissaari totesi, että neuvostossa voidaan ehdotuksia viedä tehokkaasti eteenpäin.

Puheenjohtaja totesi neuvoston saaneen tiedoksi Latvian ja jäsenvaltioryhmän esittämän asian ja kuulleensa siitä käydyn keskustelun.

d) Ehdotus Ukrainasta tulevan tuonnin EU:n markkinoihin kohdistuvan vaikutuksen lieventämiseksi (8398/23) (Kallio)
Slovakian valtuuskunnan tiedotusasia Bulgarian, Unkarin, Puolan ja Romanian valtuuskuntien tukemana

Asiakohta käsiteltiin asiakohdan 4 yhteydessä.

e) Tarvittavat toimet, jotka on toteutettava markkinahäiriöiden välttämiseksi EU:n jäsenvaltioissa, joihin Ukrainasta tulevien maatalouselintarvikkeiden lisääntynyt tuonti on vaikuttanut eniten (8399/23) (Kallio)
Puolan valtuuskunnan tiedotusasia Bulgarian, Unkarin, Puolan, Romanian ja Slovakian valtuuskuntien puolesta

Asiakohta käsiteltiin asiakohdan 4 yhteydessä.

f) Maitoalan jatkuva kriisi (8400/23) (Kallio)
Komission tiedotusasia

Asiakohta käsiteltiin asiakohdan 4 yhteydessä.

g) Komission kertomus EU:n koordinointitoimessa ”From the hives” tehdyistä havainnoista ja sen merkitys neuvoston hunajadirektiivin (2001/110/EY) tarkistamisen kannalta (8418/23) (Kytölä)
Slovenian valtuuskunnan tiedotusasia

Slovenia viittasi EU:n laajuiseen selvitykseen, jonka mukaan 46 prosenttia EU:n ulkopuolisista maista tuodusta ja EU:n markkinoille saatetusta hunajasta ei ole EU:n hunajadirektiivin säännösten mukaista. Yleisimmät havaitut väärinkäytökset ovat sokerisiirappien käyttö, lisäaineiden ja väriaineiden käyttö ja hunajan todellisen alkuperän peittäminen. Hunajasta 80 prosenttia on sekoituksia. Tuontihunaja on halvempaa, mikä tekee väärentämisestä ja sekoittamisesta Slovenian mukaan kannattavaa. Slovenia pyysi komissiota etsimään ratkaisuja mm. siihen, että väärennykset voidaan paremmin todentaa.

Komissio julkaisi ehdotuksen hunajan ja muutaman muun tuotteen markkinointistandardien uudistamisesta perjantaina 21. huhtikuuta. Slovenialla suhtautui ehdotukseen ristiriitaisesti, sillä siinä ehdotetaan kyllä hunajan alkuperämaiden ilmoittamista, mutta ei sitä, millainen osuus sekoituksessa on hunajaa eri maista.

Tammikuussa hunajasekoitusten tarkkoja merkintöjä vaati 20 jäsenvaltiota. Nyt Slovenian ohella 17 jäsenvaltiota käytti Slovenian esitystä tukevan puheenvuoron.

Komissaari Wojciechowski sanoi tietävänsä Slovenian ja sitä tukevien jäsenvaltioiden näkemykset. Komissaarin mukaan komission perjantainen esitys hunajan markkinointistandardeiksi parantaa kuluttajien saamaa tietoa alkuperämaista hunajasekoituksissa, mutta säännökset eivät saa aiheuttaa liiallista hallinnollista taakkaa ja niiden toteuttamista pitää pystyä valvomaan. Kontrollimetodeita pitää komissaarin mukaan kehittää kansainvälisesti.

Puheenjohtaja totesi neuvoston ottaneen tiedon vastaan. Jäsenvaltiot ja neuvosto ottavat huomioon komission ehdotuksen neuvostolle ja parlamentille.

Suomen edustajat
Ministeri Kurvinen, ea Kontiola, Uusitalo (MMM), Vuorinen (VNK), Valonen, Hörman, Kytölä, Kallio (EUE)

Asiakirjat
Mainittu asiakohdittain

Liitteet -

Viite -